

רקע, סיפור המקרה והתנהגות הדמות:

במהלך התהליך הטיפולי, דנה מציגה התנגדות לטיפול, הבעת רגשות שליליים, וקושי בהשתתפות בתרגילים. התנהגות זו יכולה להיות ביטוי של חרדה, חוסר אמון בתהליך השיקומי, וחוסר תקווה לשיפור. מצד שני, היא מוכיחה רצון ופתיחות לשיפור בתחילת הטיפול, שמראה על רצון להתגבר על המצב החדש ולחזור לתפקודים שהיו חלק מחייה לפני התאונה, אך במהלך הטיפול מתקשה לשמר זאת.

דנה היא אישה בת 32 שסבלה לאחרונה מפגיעה בעמוד השדרה שגרמה לשיתוק חלקי בגפיים התחתונות. היא עוברת לשיקום והופנתה לריפוי בעיסוק לשיפור יכולות מוטוריות, ניידות וכישורי החיים היומיומיים שלה. לפני התאונה, דנה הייתה אדם פעיל, שנהנתה מטיולים ופעילויות חוץ. כיום היא נאבקת עם המגבלות החדשות הכרוכות בפגיעה שלה.

היא מקבלת מזה חודש טיפולים פרטניים בריפוי בעיסוק במרכז השיקום בתדירות של פעמיים בשבוע. בתחילת תהליך ההתערבות הטיפולית, דנה התמידה להגיע לטיפולים, שיתפה פעולה בכל התרגילים שניתנו לה, שיתפה את המרפאה בעיסוק שלה, בכל מה שהיא אהבה לעשות לפני התאונה, שהיא מתגעגעת מאוד לפעילויות החוץ שלה ורוצה להיות עצמאית יותר בבית. עם זאת, המרפאה בעיסוק שמה לב שדנה מהססת להביע את הרצונות הללו בצורה בונה במהלך הפגישות הטיפוליות.

בחודש האחרון ההתנהגות שלה שונה בפגישות הטיפוליות. היא מביעה תסכול וכעס, ומציינת לעתים קרובות שהתרגילים חסרי טעם, שכן היא מאמינה שלעולם לא תחזור לרמת התפקוד הקודמת שלה. דנה מדלגת על מפגשים, מסרבת לעסוק בפעילויות מסוימות ושוללת את הצעות והמלצות המרפאה בעיסוק.

נתוני פתיחה:

המרפאה בעיסוק מתכוננת למפגש הטיפולי עם דנה. היא הכינה תרגילים שהיא רוצה לעשות עמה. היא כן מצפה שתפגוש התנגדות של דנה בטיפול, הבעה של רגשות שליליים והימנעות מביצוע תרגילים או הקשבה להנחיות והמלצות לתרגילי המשך במהלך השבוע. יחד עם זאת, המרפאה בעיסוק רוצה לעשות הכל כדי להפחית את ההתנגדות של דנה ולהשיג שיתוף פעולה בטיפול.

סיפור המקרה והתנהגות הדמות:

דנה היא אישה בת 32 שחוותה שינוי דרמטי בחייה עקב פגיעה בעמוד השדרה. לפני התאונה, הייתה דנה פעילה ואהבה פעילויות חוץ, אך כעת היא מתמודדת עם מגבלות חדשות ומשמעותיות. המגבלות הללו גרמו לה לחוות תסכול, כעס, ואובדן, והשפיעו על תפיסת עצמה והיכולת לראות עתיד חיובי. דנה מתמודדת עם רגשות שליליים ואבדן הזהות שלה כאדם פעיל ועצמאי.

הדמות של דנה משקפת מסע של מאבק פנימי, מאבק בין רצון להתאושש ובין הקשיים הנלווים למציאות החדשה שלה. היא נאבקת לשמר את עצמאותה וזהותה בצל המגבלות הפיזיות והנפשיות החדשות שהתאונה גרמה לה.

התקדמות התרחיש: אם....אז, פעולות, תוצאות אפשריות, ציטוטים מרכזיים

המרפאה בעיסוק עשויה להגיד לדנה דברים כמו: "אני מבינה שאת מתוסכלת ומרגישה אובדן, זה לגמרי לגיטימי. דברים קטנים שאת עושה כל יום כבר הם הישגים גדולים. בואי נקבע יעדים קטנים שיכולים להרגיש יותר ברי השגה שתוכלי לראות מה את מסוגלת, ולהגיע למטרות שתוכלי להשיג בקלות יותר בתחילה, ואז לעבוד על מטרות גדולות יותר בהמשך."

אם... המרפאה בעיסוק, מנסה לדחוף את דנה לבצע תרגילים שמתואמים ליכולותיה הפזיות אך מורכבים מדי או שלא לפי ההעדפה של דנה, מבלי להתחשב ברגשותיה, פחדיה או תסכולה, ומתעלמת מהתנגדותה, ומצפה לשיתוף פעולה מלא בלי להתמקד ביכולות ובצרכים הפרטיים שלה,

אז... דנה תרגיש שהיא לא נתמכת ומובנת, התסכול שלה יגדל והיא תתנגד יותר חזק לטיפול, מה שיגרום לירידה במוטיבציה ובשיתוף פעולה.

ציטוט רלוונטי של דנה: "אני לא מרגישה שאת מבינה אותי, המרפאה בעיסוק. זה נראה כאילו את רק רוצה לעשות את התרגילים האלה מבלי להבין איך אני מרגישה באמת".

ציטוט נוסף: ציטוט רלוונטי של דנה: "נראה לי שאת לא מקשיבה למה שבאמת חשוב לי. אני צריכה תרגולים שיעזרו לי להתמודד עם היומיום שלי, לא רק מה שנראה לך נכון".

אם... המרפאה בעיסוק, מחליטה להתעמת ישירות עם דנה לגבי אי נוכחותה וחוסר המעורבות שלה מבלי ליצור תחילה קרבה או להבין את המטרות והפחדים האישיים של דנה,

אז... דנה עשויה להרגיש לא מובנת ומותקפת, מה שיוביל להתנגדות מוגברת ולהתמוטטות פוטנציאלית ביחסי מטפל-מטופל.

ציטוט רלוונטי של דנה: "אני מרגישה שאת לא מנסה להבין אותי. זה מרגיש כאילו את רק מאשימה אותי בכל הזמן. אני כבר לא בטוחה שאני רוצה להמשיך בטיפול הזה".

אם... המרפאה בעיסוק מנסה להתייחס לרגשות של דנה על ידי הצעת פתרונות מהירים וכלליים (למשל להציע לה לעשות מדיטציה או תרגילי הירגעות, או להתייעץ עם חברים ומשפחה, או להגיד לה שהכל יהיה בסדר ושהעתיד יראה טוב יותר ושהיא תתקדם....) בלי להתמקד במצוקה הייחודית ובתחושות האמיתיות של דנה,

אז... דנה עשויה להרגיש שהיא לא נתפסת ברצינות וכי רגשותיה וחוויותיה נדחקים לשוליים, מה שיכול לגרום לה להתנתק עוד יותר מהטיפול ולהגביר את התנגדותה.

ציטוט רלוונטי של דנה: "זה מרגיש כאילו את מנסה לסגור אותי עם פתרונות קלים שלא קשורים למה שאני עוברת! אני זקוקה ליותר תשומת לב, לא להצעות ריקות שלא מתייחסות לבעיות האמיתיות שלי".

נקודת מפנה:

אם... המרפאה בעיסוק מכירה בתסכול ובאובדנה של דנה, תאמת ותאשר את רגשותיה, ואז תנחה את השיחה בעדינות לקראת הצבת יעדים קטנים ובר-השגה המתיישרים עם האינטרסים והעצמאות של דנה...

אז... דנה עשויה להרגיש שמשמעים אותה ותומכים בה, מה שיגרום לה יותר לעסוק בטיפול ולשתף פעולה בתוכנית השיקום שלה.

ציטוט רלוונטי של דנה: "אני מרגישה שאת מקשיבה לי ומבינה את מה שאני עוברת. הרעיון לקבוע יעדים קטנים נשמע לי כמו משהו שאני יכולה לנסות. זה נותן לי תקווה ומוטיבציה להמשיך".

מטרות התרחיש:

- להדגיש את החשיבות של אמפתיה, הקשבה והתאמה של מטרות הטיפול לצרכים והמאפיינים האישיים של הלקוח על מנת להתגבר על התנגדות ולטפח שיתוף פעולה בטיפול.
- לפתח הבנה ומודעות להתנגדויות בטיפול.
- ללמוד לזהות ולהבין את המקורות של התנגדות מצד המטופל ולפעול בהתאם לכך.
- להכיר את האסטרטגיות השונות שמרפאות ומרפאים בעיסוק יכולים להפעיל כדי להתמודד עם התנגדות ולהגביר שיתוף פעולה.
- להבין את ההשלכות של תגובות שונות של המטפלים על הקשר הטיפולי ועל תהליך השיקום.
- לפתח כישורי תקשורת מקצועיים ואמפטיים בהתמודדות עם דילמות ואתגרים בטיפול.

נקודות לתחקיר:

- זיהוי התנגדות: דיון באופנים וסימנים שהמרפאה בעיסוק יכולה לזהות כהתנגדות מצד המטופל בשלב מוקדם וכיצד ניתן להגיב לכך.
- ניהול רגשות שליליים: דיון באסטרטגיות שהמרפאה בעיסוק יכולה להשתמש בהן כדי לנהל רגשות שליליים ותסכול שמביע המטופל מבלי לפגוע ביחסים הטיפוליים.
- שימוש באמפתיה והבנה: דיון בדרכים בהן המרפאה בעיסוק יכולה להפגין אמפתיה והבנה כלפי המטופל תוך כדי שמירה על מטרות הטיפול.
- יישום פתרונות טיפוליים: דיון באופן שבו יכולה המרפאה בעיסוק להציע פתרונות טיפוליים שמתחשבים בצרכים וברגשות המטופל תוך כדי הבטחת תגובה חיובית ושיתוף פעולה.
- מתן התערבות יעילה ומותאמת: דיון באופן בו המרפאה בעיסוק יכולה לסייע למטופל להגדיר מחדש ציפיות ומטרותיו בצורה שתקדם את התהליך הטיפולי.

מקום ההתרחשות:

חדר טיפול ריפוי בעיסוק, מרכז שיקומי. בחדר יש כדור פיזיו, כסא גלגלים, הליכון, טירה פאנד.